

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu să înapo-
iază.

Lămuriri pentru adevăr.

De Octavian Goga.

Discuțiile publicistice la noi sunt împănate cu multe mizerii. Accentuarea adevărului e în societatea noastră de multe ori o primejdie pentru scriitor. În atmosfera saturată de lingușiri și tămâieri, cuvintele menite a strivi îndrumările unei pocirzii tradiționale, par adese o notă străină, care trezește nemulțumire și tentațe dușmănoase la cei din jurul tău. E firesc deci, că cunoscând lumea căreia ai să-i spui câte ceva, îți dai seama de multe neajunsuri ce au să te copleșească, de câte ori așezi două vorbe pe hârtie în slujba adevărului. Potrivit acestei împrejurări, care face să amuțescă glasul atâtor oameni dornici de a se feri de asperitățile vieții și oțelește în focul luptei sufletele înstate de dreptate, te aștepți, firește, la tot felul de lovituri. După cum e omul, cu care se întâmplă să stai de vorbă, așa sunt și răspunsurile ce vei primi. Iacă eu, de pildă, aștept zi de zi în cea mai desăvârșită semnătate o ploaie de insulte din partea strănepotului împăraților bizantini, de care era vorba mai dăunăzi la acest loc și eu care, slavă domnului, probabil o să mai avem de furcă... Cum zic, îmi dau seama de toate desavantajile pe cari ți le aduce un condei, în raport direct cu ascuțișul lui...

Și cu toate astea, trebuie să mărturisesc, că de astădată, am fost puținel înțrecut în așteptările mele. Domnul Goldiș, abitul meu profesor de pe vremuri, îmi dă din nou prilejul să constat, că experiența vieții îmi rezervă încă destule taine. În articolul său „*Morala moralizatorului*”, în care răspunde rîndurilor mele din „*Morala celor mici*” e cu mult mai crud, decât nădăjduiam. Prin felul cum prezintă cuvintele din „*Tribuna*”, unde ceream o justă măsură de judecată în aprecierea valorilor morale la noi și aduceam în treacăt o seamă de exemple pentru sprijinirea credințelor mele, Domnia Sa pune la o parte orice urmă din viforoasa dragoste cu care mă obișnuise mai demult. În sofisteria cu care continuă discuția mă nedreptățește, iar cătră sfârșitul articolului îmi trimite de-a dreptul o seamă de epitețe din cele mai violente și — după cum va vedea cetitorul — prea puțin măgulitoare. Iată la ce nu mă așteptam din partea conducătorului gazetei cu „*autorizație*”, care pe lângă jignirea adevărului își mai dă și silința să distrugă toate frumoasele raporturi de ordinioară dintre dascăl și elev... Păcat! Se vede, că viața în desfășurarea ei ne răpește tot mai multe iluzii și ne îndrumă adese pe cărări potrivnice judecățile începutului....

Și-acum să vedem în ce chip se prezintă filipica domnului Goldiș. În cumpănirea noastră să fim mai calmi, în tot cazul mai drepți, și intrucât se poate să ne lăsăm în călimară epitețele...

Domnul Goldiș își deschide articolul cu câteva accente elegice, în cari se plânge, că s'a pornit „*un foc concentric, personal*” împotriva dânsului. Trei dușmani, spune domnia sa cu dulce inocență, au pus gând rău, ca să-l răpuie: Călugărul *Mangra* cu „*măciuca în coloanele Telegrafului din Sibiu*”, d. Dr. *Nicolae Ionescu* din *Caransebeș* cu „*broșura*”, și „*Octavian Goga cu un articoloiu*”. După această descoperire șeful autorizat pleacă ochii cu nevinovăție și după câteva clipe de just rezonament exclamă într'un elan de admirație: „*Tres faciunt collegium*”, adică *Mangra*, domnul *Ionescu* dela *Caransebeș* și *subsemnatul*... Cum vedeți, sunt pus la locul meu. Nici nu se putea altfel, trebuia la urma urmei să se cufunde și intransigența mea în potcapiul fără fund din țara Bihorului. După aceste constatări prin cari se lămurește „*focul personal*”, d. Goldiș trage învățământul logic, puresc din aprecierea serioasă a marilor interese naționale. Acesta e următorul: „*Mangrism-Burdism-Tribunism, iată noul trifoi național, care din diferite poziții și la aparență sub divergente lozinci urmăresc acelaș scop: pogrivirea, distrugerea comitetului național român, ca în chipul acesta să se producă chaosul prielnic pentru alte formațiuni politice*”.

Așadar pomenitele trei puteri s'au înfrățit într'un „*trifoi național*” pentru a deschide un „*foc concentric-personal*” împotriva domnului Goldiș, ceia-ce va să zică „*spargerea partidului național*”. Să reținem deocamdată această delicioasă confundare a valorilor....

Ce pot răspunde eu, a treia foaie în acest simpatic „*trifoi național*”? Nimica toată. Cetitorii știu, că eu de vre-o douăzeci și cinci de ani sunt în cele mai intime legături cu *Mangra*. Laolaltă ne-am înțeles și-am făurit planuri. Laolaltă am lucrat pentru alegerea episcopului Goldiș, pe care, peste noapte, din trădător l'am scos om de omenie. Impreună am dirigit „*Tribuna*” zilelor vechi și-am scos număr unguresc în cinstea contelui *Tisza*. Despre *Burdea* nici nu mai vorbesc, fiind cunoscute toate scrisorile ce-am schimbat cu fericitul măcelar în chestia episcopiei dela *Caransebeș*, toate telegramele trimise domnului *Ionescu*, toate conventicolele.... De ce-am mai lungi vorba? Trecutul meu se pierde într'o negură ciudată și abia de

curând am trecut prin curățirea sfântului botez... Toate lucrurile aceste sunt îndeajuns introduse în conștiința obștească și eu n'am altceva de făcut, decât să mă progiern la poaiele directorului „*autorizat*”, politicește pururea candid și fără prihană, implorându-i iertare...

A doua constatare cu care sdrobește pilduirea mea când fac o mică expoziție din păcatele celor mari, este descoperirea, că la desvălirea monumentului lui *Kossuth* a luat parte alături de P. S. Sa episcopul *Papp* și domnul R. *Ciorogariu*, care s'ar fi plimbat și în trăsură cu *Șeghescu* în societatea domnului *Goldiș*.... Aici bunul meu profesor zâmbește satisfăcut, că m'a prins și nu mai poate de curiositate, că anume ce, păcatele, voi riposta eu în fața acestor argumente...

Eu, se înțelege, petrec două nopți de insomnie pe urma acestei dovezi și găsind acum în sfârșit răspunsul, lovindu-mă cu palma peste frunte, atac problema cu evenita sfială: Greșelile altora nu constituie o scuză pentru păcatele noastre! Dvoastră spuneți că și părintele *Ciorogariu* a fost în trăsură la plimbare! Știe-vă Dumnezeu câți ați fost, dar oricât de mulți, toți la olalată nu ne pot da o justificare pentru prezența Dvoastră, care aveți atribuțiunea de îndrumător politic al neamului românesc, în aceste zile de primejdii. Cât despre participarea domnului *Ciorogariu* la dreapta P. S. Sale episcopului, când cu desvălirea monumentului, mi-aduc aminte că la timpul său am apostrofat în termini categorici în revista „*Țara Noastră*” pe P. *Cuvioșia Sa*, primind informația, că motive de obediență canonică l'au silit să-și întovărășească arhierul... Dar încă odată: ce au a face toate aceste lucruri și intrucât pot scuza greșelile unui fruntaș, ale cărui atitudini sunt chemate a fi busola conștiinței publice?...

* * *

Dar să trecem peste aceste manevrări de cartușe goale, să venim la punctul de forță al articolului, unde revolta domnului *Goldiș* ia proporțiile unei adânci răsvrătiri morale și unde subsemnatul e zugrăvit în cele mai întunecate culori.

Pentru orientarea cetitorului reproduc acest pasaj. E următorul:

„Este un lucru prea dureros pentru mine, când trebuie să-l văd pe iubitul meu elev O. *Goga*, coborîndu-se în oarba sa patimă de răzbunare chiar până în undele murdare ale minciunii. Zice, că eu aș fi poreclit vr'odată pe d. *Șeghescu* „*un al doilea Gheorghe Lazar, regenerador al românismului*”. Ei, asta e minciună infamă. Regret totala lipsă de loialitate a dlui

O. Goga în lupta ce o poartă împotriva mea. Cineva l'a tras pe sfoară, și dânsul s'a lăsat tras pe sfoară numai ca să poată tipări o vorbă proastă la adresa mea. Eu am procedat altfel față de dânsul. Mai astă primăvară, când lupta era mai înverșunată între mine și Tribuniști, primisem dela Sibiu o epistolă recomandată cu iscălitură, în care mi-se spunea, că d. O. Goga a fost văzut într'o trăsură închisă în societatea lui Mangra.

Eu n'am grăbit să public minciuna aceasta, ci am adus întriga la cunoștința dlui O. Goga asigurându-l că așa ceva niciodată nu voi putea să cred despre dânsul. Domnul Goga să mărturisească. În toată lupta aceasta cu un singur cuvânt nu am înzultat personal pe d. O. Goga, pentru că mi-a fost unul dintre cei mai iubiți elevi. D. O. Goga însă mă înzultă în chipul cel mai murdar, poate că tocmai pentru aceea, fiindcă i-am fost, precum de atâtea ori m'a asigurat, cel mai iubit profesor. Așa se vede că în orizonturile largi ale convingerilor moderne au încolțit concepții despre bunăcuviință cu totul diferite de ale generațiilor mai bătrâne.

Voi fi foarte explicit și cât se poate de laconic în lămurirea acestei chestiuni. Să scoatem însă din discuție povestea cu „epistola recomandată cu iscălitură”, care a fost o glumă de 1 April, pusă la cale în cafenea la Sibiu, într'o după-masă sub ochii mei. Prin nepublicarea ei, d. Goldiș nu mi-a făcut absolut nici un serviciu, ci și-a ferit gazeta de urmările ridicolului, lucru, pe care era bine să-l facă cât mai des. Se schimbă însă povestea, venind vorba de „minciuna infamă și insulta murdară”. Rugându-l în toată liniștea pe d. Goldiș să mă cruțe pe viitor de astfel de termeni, cari în mod fatal nu pot naște decât violențe la fel, îl rog să mă creadă pe cuvânt, că nici odată nu mi-a trecut prin gând să-i arunc insulte. Nu am acest obicei și cu deosebire nu-l pot avea față de un om mai în vârstă. Am fost totdeauna de credința, că o înjurătură ori-cât de grosolană nu poate înlocui nici cel mai neînsemnat argument. De aceea când am tipărit „vorbă proastă”, în care se cuprindea aprecierea domnului Goldiș la adresa lui Șeghescu, n'am făcut decât o operație

foarte simplistă: am spus adevărul. Eu am auzit aceste vorbe în mai multe rânduri, fiind obiect de conversație în diferite discuții asupra stărilor și oamenilor delanoi. Mi-au fost comunicate de cătră bărbați vrednici de toată credința, în a căror cinste nu mă puteam îndoi.

O împrejurare mă dispensează de astădată de-a mai da ori-ce lămurire personală în această afacere dificilă. Cu poșta de astăzi primesc aici în singurătatea satului meu natal, unde petrec de câteva zile, scrisoarea unui prietin, care cu o francheță neobișnuită justifică bună credința mea. O reproduc întocmai. Iată-o:

Dragă prietene,

Te-ai înșelat. Ai crezut să petreci câteva zile liniștite în umbra deasă a nucilor de sub coasta Boacii; văd din ziare însă, că strănepotul călugărului grec Laskaris îți trimite săgeți de carton și fruntașul între „fruntașii noștri” înfrățit cu acest porfirogenit, iubitul nostru profesor de odinioară, d. Vasile Goldiș în ultima sa justificare: „Morală moralizatorului” nu se sfiește a scrie negru pe alb, că Tu în patima de răzbunare Te-ai coborât „până în undele murdare ale minciunii... Pentru ce? Pentru că în splendidul tău articol: „Morală celor mici” între altele ai afirmat despre iubitul nostru profesor de odinioară, că pe domnul deputat și profesor universitar Dr. Iosif Siegescu, l-a numit „al doilea regenerator al neamului românesc”. Mă surprinde curajul dlui Goldiș, că acest fapt notoric despre care știe Aradul, Sibiuul și Caransebeșul, îl numește simplu „o minciună infamă”.

Tocmai, fiindcă faptul acesta s'a vorbit și s'a comentat la timpul său palam et publice, va fi greu să-ți aduci cu siguranță aminte, că dela cine l-ai auzit. Nu știu nici aceea, că eu vorbit-am cu Tine despre lucrul acesta sau nu; pentru a nu-ți bate însă capul cu aflarea acelor cari te-au „tras pe sfoară”, ca să tipărești o „vorbă proastă” la adresa dlui Goldiș, iată mă grăbesc a-ți aduce la cunoștință, că eu însuși am auzit dela însuși d. deputat Dr. Iosif Siegescu, că d. V. Goldiș cu prilejul unei inspecții a pedagogiei noastre din Arad, l'a numit „regeneratorul neamului românesc”. Eram mai mulți, când ne-a spus lucrul acesta. Și bine să se însemne, nu ni l'a spus ca să se laude cu

aprecierea dlui Goldiș, nici pentru că ar fi crezut în sinceritatea acestei aprecieri, ci ni l'a comunicat numai ca să caracterizeze un anumit soi de oameni, cari după rețeta jocului cu doi bani în trei pungi, în public îl fac reneghat, iar între patru ochi îl fac nemuritor.

Poate că vor mai veni și alții să facă ceea ce am făcut eu. Cunoșcând caracterul oamenilor de azi nu-mi vine să cred, Tu însă fii sigur, că la caz de trebuință voi înșira eu și alte amănunte mai interesante chiar și în această afacere. Astăzi plec la munte pentru câteva zile. Până la revedere, Te salută cu toată dragostea alin prieten

Sibiu, 9 August n. 1911.

Lazar Triteanu,
asesor consistorial.

După aceste rânduri pe cât de categorice pe atât de crude, în adevăr nu mai are nici un rost să-mi apăr bunăcredința nici în fața publicului, nici în fața domnului Goldiș. S-ar putea întâmpla însă, ca eventual Domnia Sa să simtă necesitatea unor lămuriri, cari pe mine personal nu mă pot privi.

O umilă rugămintă aș mai putea risca doar: Nu mai învoțați, pentru Dumnezeu „solidaritatea națională” — „partidul național”, de câte ori vi se pun în joc niște aventuri ori mizerii personale, cari n'au nici în clin nici în mână cu aceste vorbe mari!

„Partidul național” nu e un paravan, după care își pot face mendrele în dragă voie micile noastre ambiții deșerte, nici „solidaritatea națională” o umbrelă, pe care o deschidem, ca să ne puie la adăpost, decât ori simțim că se apropie lupta...

Să facem puțină economie a vorbelor mari, iubiți fruntași! Să le folosim mai rar și să grijim să nu se tocească. Pentru că, vedeți Dvoastră, banul șters scade tot mai mult în preț și la urmă vine o vreme când banul tocit nu mai umblă...

FOITA ZIARULUI „TRIBUNA“

In port.

*Liniștit ce bate valul greu al mării
Inspumat cum vine din albastrul zării;
Liniștit ce bate 'n țărmurile nalte,
— Val gonit de vânturi, — val ca celelalte...*

*Pace e adâncă pe pământ, în aer
— Numai marea și cântă liniștitu-i vaer:*

*Val cu val s'avântă, val cu val tresare,
Străbătând din larguri nescârșita mare;
Val cu val se leagă — val de val se sparge
Legănând întregul codru de catarge...*

*Și-i atâta pace peste tot și toate,
— Numai plânsul apei spațiul îl străbate...*

*Dar, târziu, în noapte, sună-un val mai lare;
Cine știe oare, presimțirea care
A făcut să sune, un semnal acum
Poate pentru-o barcă rătăcită'n drum?...*

*Sub lumina pală, galbenă, de lună
Glasul geamandurii tot mai trist răsună...*

M. Săulescu.

Biserița lui Rabelais.

De Adrian Corbul.

Neam apropiat de o biseriță de construcție veche, dar care purta pe dânsa urmele a zeci de reparațiuni. În dosul ei o pașiște verde lunea lin până la parapet, în josul căruia șerpuia trenul „Marei centuri”. O lumină orbitoare se revărsa din soare, inundând Mendonul cu snopi de raze. Biserița, calmă și umilă la umbra imenșilor platani cari o încunjurau ne invita par'că să ne oprim. Și ne-am oprit, căci ea era ținta excursiunii noastre. Tovarășul meu mă trase de mână până la o căsuță veche, a cărei fațadă plină cu arabescuri gotice, scânteia în plină lumină.

— „Aici a fost locuința lui”, îmi zise el cercetând cu privirea gânditoare casa, dela acoperiș până la temelii. Ferestrele erau ocrotite de perdele; o grădină împrejmuțată cu un zid vechiu proecta în juru-i o umbră verde. Insoțitorul meu își scoase panamaua din cap și după ce își șterse fruntea cu batista, vorbi cu glasul surd și distrat, ca pentru el:

— Aici a trăit el ultimii câțiva ani ai vieții lui. Biserița forma pe atunci centrul unei mănăstiri și Francois Rabelais era slujitorul ei. Regele Enrie II îl ocrotea, după cum îl ocrotise și tatăl lui, „regele cavaler”. E vorbă mare asta, când te gândești la îndrăzneala omului care, în epoca aceea de fanatism religios și de misticism violent, îndrăznise nu numai să creeze, dar și să răspândească în lume pe uriașii lui Gargantua și Pantagruel, pe cinicul și pe istețul Panurge, pe toți acești oameni cu apetituri năpraznice, pe

acești nesățioși cari simbolizează monarhiile hăpărețe din acea vreme, și cari prin faptele și cuvintele lor ne fac cunoscut sufletul sceptic, bizant și generos al acestui geniu curios, a cărei influență o păstrează literatura franceză până în zilele noastre.

„Aici a trăit și a publicat el nu mult înainte de moarte, cartea a patra a romanului său *Pantagruel*. Prin grădina aceasta, pe atunci de sigur cu mult mai vastă, își plimba el în amurgurile limpezi de vară, zâmbetul lui de sfinx, acel amestec de rinjet, de blândețe și de înțelepciune care pare întipărit pe fiecare pagină scrisă de el. Francois Rabelais e poate geniul cel mai singular pe care l-a purtat lumea. Acest părinte al uriașilor, vedea toate în proporțiuni nemăsurate. Întocmai ca Gargantua, el avea nevoc de cantități enorme de hrană... Numai că hrana pe care Gargantua o cerea pentru stomac, Rabelais o cerea și pentru spirit. El a fost de sigur omul cel mai învățat din întreg evul mediu. Teolog, medic, filolog, și mai ales scriitor, el a fost veșnicul student de care vorbește Goethe. Romanele lui scrise prin veacul al șaisprezecelea sunt alcătuite cu o libertate, cu un scepticism, cu un bun simț pe care cei mai mari din scriitorii noștri moderni, ca Voltaire și Anatole France nu le-au putut întreci. După limba lui Shakespeare, aceea a lui Rabelais e cea mai bogată din toate literaturile. De altminteru, marele Wille era un pasionat admirator al autorului lui *Gargantua*, de care pomenește, nu știu în ce dramă a lui. Și cum să nu fie impresionat, chiar un om ca Shakespeare, de acest geniu imens care ne-a lăsat două din cele mai mari capod'opere ale omenirii?

Drepturi pentru naționalitățile din Turcia.

„Politische Correspondenz“ din Viena află din lanina că metropolitul greco-oriental Gervasios împreună cu 100 de delegați au ținut o consfătuire în care s'a hotărât să se intervină pe lângă guvern pentru a cere drepturi egale pentru toate naționalitățile din Turcia.

Au luat parte delegați din Ianina, Conița, Lescovic, Paramithia, Siliador, Preveza, Luro, Delvino, Argirocastro, Pogoni, Prad și Valona.

*

Sedința Camerei. Sedința de azi a decurs din nou în semnul obstrucției tehnice. Nu s'a intrat aici azi în discuția reformelor militare.

Până la orele 1 și jum. s'a votat, apoi s'au deslășurat câteva interpelări.

Spre „Home-Rule“.

Londra, 10 August n.

În sedința sa de azi, Camera Lorzilor din Anglia a votat cu 131 voturi contra alor 114 proiectul de lege prin care se democratizează această instituție istorică, restrângându-se prerogativele ei. În același timp, Camera deputaților a votat cu 256 voturi contra alor 158 un alt proiect de lege prin care se acordă deputaților o leafă anuală de câte 9600 coroane.

Conflictul constituțional care de doi ani de zile frământă opinia publică a Angliei s'a sfârșit astfel cu învingerea guvernului liberal. Cele două proiecte votate înseamnă triumful democrației, al cărei reprezentant energic în cabinetul lui Asquith a fost ministrul de finanțe David Lloyd-George.

Cauzele acestui conflict sunt în de-a-juns cunoscute. În anul 1909, ministrul de finanțe Lloyd-George a prezentat Camerei comunilor un proiect de buget întemeiat pe principiile impozitului progresiv. Votat de Cameră, proiectul a fost respins de Camera Lorzilor, lucru ce nu s'a mai întâmplat în viața parlamentară a Angliei. Sprijinit de partidul naționaliștilor irlandezi și partidul muncii (Labour-party,

cum se numesc socialiștii englezi), guvernul n'a cedat, ci a propus un proiect de reformă al Camerei Lorzilor, prin care se declară că toate proiectele de lege ce privesc finanțele și alte chestiuni importante pot să ajungă legi și dacă sunt respinse de Camera Lorzilor. Acest proiect, prin care se reduce dreptul de *Veto* al Lorzilor la un minim neînsemnat, a provocat cea mai înverșunată rezistență a Lorzilor privilegiați. Guvernul nu s'a oprit însă în drumul său, ci a propus Regelui dizolvarea parlamentului. Alegerile din Ianuarie 1910 s'au sfârșit cu învingerea guvernului care, cu ajutorul Irlandezilor și al socialiștilor a obținut o majoritate destul de considerabilă. După alegeri, lupta s'a reluat din nou. Opoziția, redusă la minoritate în Camera comunilor, avea o covârșitoare majoritate în Camera Lorzilor. Moartea Regelui Eduard a întrerupt pentru o clipă lupta.

Noul Rege, George, pentru a-și împăca conștiința a cerut ca țara să se declare din nou, asupra acestei chestiuni. Parlamentul e din nou dizolvat și se fac alte alegeri. Guvernul ceruse, însă, dela Rege promisiunea prealabilă că în caz dacă guvernul va obține și de data aceasta majoritatea, Regele va numi un număr suficient de noi membrii ai Camerei Lorzilor, cari să-i asigure guvernului majoritatea și în Camera tipicilor reprezentanți ai conservatismului.

Noua campanie electorală a avut, însă, și o altă însemnătate istorică pentru Anglia. Guvernul liberal numai cu ajutorul Irlandezilor și al socialiștilor avea și putea să aibă majoritatea. Iar sprijinul acestor partide le-a răscumpărat cu promisiunea că va propune Camerei un proiect de lege despre acordarea unei autonomii naționale Irlandei („Home-Rule”) și salarizarea deputaților.

Și alegerile din urmă au dat guvernului majoritatea dorită. *Veto-bill-ul*, prin care se reduc prerogativele Camerei

Lorzilor, a fost votat de Camera comunilor, dar a întâmpinat din nou o energică opoziție în Camera Lorzilor. Landsdowne, șeful opoziției din Camera Lorzilor, a făcut la acest proiect amendamente însemnate, cerând ca toate chestiunile cari privesc prerogativele Coroanei și *Home-Rule-ul* Irlandei să nu poată fi promulgate ca lege până nu vor fi aprobate prin un plebiscit.

Lupta s'a dus acum în jurul acestor amendamente. Lorzii au încercat să ajungă la o înțelegere pașnică cu guvernul englez, dar cabinetul a rămas neclintit pe lângă proiectul său original, căci orice compromis l'ar fi lipsit de sprijinul Irlandezilor și socialiștilor. În sedința din urmă a Camerei Lorzilor, ministrul Morley a cerut respingerea amendamentelor propuse de Landsdowne, declarând categoric că în cazul când aceste amendamente totuși s'ar primi, Regele va numi atâția noi membrii, încât să fie asigurată majoritatea guvernului pentru orice eventualități.

Șefii opoziției, convingându-se despre zădărnicia rezistenței lor și nevoind să provoace inundația noilor Lorzi, s'a resemnat. Landsdowne și aderenții lui au hotărât să se abțină dela votare, îngăduind astfel votarea proiectului în redac-tarea guvernului liberal. S'au găsit, însă, și între Lorzii conservatori mai mulți inși cari să voteze pentru guvern, care astfel a reușit să obțină majoritatea.

Camera Lorzilor a renunțat de bună voie la prerogativele sale pentru a închide calea unei invaziuni de străini.

Cele două proiecte votate în sedința de azi, repet, înseamnă triumful democrației și o nouă epocă în viața parlamentarismului englez. Prin acordarea unui salariu pe seama deputaților li-se deschide calea și talentelor lipsite de mijloace materiale.

Însemnătatea epocală a votării de azi rezidă, însă, în faptul că prin acest *reform-bill* s'a asigurat și votarea autonomiei ir-

Ele sunt cea mai minunată oglindă a evului mediu nesățios, violent, și plin de pofte materiale pe cari Gargantua și Pantagruel le exprimă cu atâtă vigoare. Evul mediu mistic, Rabelais nu l-a putut înfățișa; fiindcă mintea lui clară, logică, nu poate că de o originalitate rară, n'a putut fi cinsă de misticism. Concepțiile pe cari le-a avut Rabelais asupra lumii, sunt aceleași pe cari le-a avut mai târziu, celălalt uriaș de origine germană, uriașul dela Weimar. Ca și Goethe, Rabelais e un spirit universal; Ca și Goethe, creierul lui a fost frământat de chinuitoarea problemă a existenței. Numai că, dacă soluția pe care o găsește autorul lui *Faust* și care ar fi să calmeze mințile infiorate de taina vieții, este o activitate reanată, Rabelais e de o altă părere. Turbarea și spaima lui față de infinit se exprimă altfel. El se desprețuește cerul ca Vigny, nici nu-l batjocorește ca Voltaire, ci sfârșește prin a nu se mai ocupa de dânsul. Sfatul pe care ni-l dă e generos și bun. El ne cere să ne împlinim datoriile în conștiință, să fim blânzi și îngăduitori cu semenii noștri, și după aceea să nu ne mai ocupăm de nimic altceva decât să mâncăm bine, să bem bine, să ridem cu hohot, până la cer. Ca medic, Rabelais voia să vindece bolnavii prin veselie. Veselie Gargantua, veselie Pantagruel, și mai veselie Panurge. Studiază bine pe acești eroi și întrecă-te apoi, dacă viața lor nu e expresia celei mai blânde înțelepciuni. Ei fac bine cât pot, din egoism, dacă vrei, ca să nu aibă neplăceri, iar restul timpului petrec, petrec, petrec... Rabelais este că a mânca bine și cu apetit este una din cele mai plăceri ale omului, ori ce ne-ar spune pa-triștii idealişti — de aceea ne sfătuește să acordăm

un interes viu hranei noastre. El mai știe că gândul la moarte și la misterul existenței ne duce, dacă ne lăsăm târâți de el, la cea mai dureroasă melancolie ori la amoralitatea cea mai primejdioasă; de aceea ne îndeamnă să ne ocupăm de problemele spirituale în liniște și fără patimă, ca „un exercițiu plăcut și folositor”. El iubește natura; nu ca mizantropul Yaques al lui Shakespeare, ci ca Gargantua și Pantagruel, cu un sentiment viu, care n'are nevoie să fie analizat. El are oroare de război — nu uita că trăia prin veacul al șaisprezecelea! — dar nu și făcea nici o iluzie despre o pace veșnică între oameni; prevedea însă cu multă adâncime că mai târziu războaiele se vor rări. Cu toate acestea era departe de faufaronadele antimilitariștilor și antipatrioților din ziua de azi.

Fără să susție că războiul e de multe ori sfânt, el sfătuește pe păstorii popoarelor să se chibzuiască mult înainte de a porni lupta, care e inevitabilă atunci când un popor e atacat și are nevoie să și apere pământul pe care Grandgousier o serie fiului său Gargantua, și vei admira acest geniu, totdeauna modern, care a prins cele mai universale laturi ale sufletului omenesc, cu toate că lui îi datorim caracterizarea cea mai vigoasă a evului mediu și a patimilor lui!

„Și când te gândești că existența acestui om a fost aproape tot atât de variată și de originală ca și romanele lui! În epoca de lupte între cei doi giganti ai Europei din acea vreme: Francisc I și Carol Quintul, el a fost când la Roma, la Paris, la Lyon, amestecat în vitejiile cele mai amețitoare ale războiului, când în monastiri-

calmă și retrasă din cutare colț al Franței, unde ducea un trai solitar și studios. Cu toate că eroii lui, uriașii Gargantua și Pantagruel, simbolizează apetiturile nepotolite ale monarhismului absolut, limba lui Rabelais și personagiile lui sunt chintesenta cea mai curată a spiritului popular. El a fost cel dintâi scriitor democrat al Franței, ceea ce nu împiedică operele lui să facă fericirea cetitorilor cei mai rafinați. Căci Rabelais a înțeles mai bine ca orî cine, că izvorul înțelepciunii universale e numai în popor, în mulțime, și de aceea cărțile lui reflectează odată cu bruscheta marelui public, adâncea lui înțelepciune care e singura înțelepciune după pământ.

„...Da aici a trăit el ultimii câțiva ani ai vieții lui, după care s'a dus să moară la Paris. De pe înălțimile verzi ale Mendonului, ochii lui s'au oprit de atâtea ori pe minunata panoramă care se întinde la picioarele noastre. Ca și noi, el vedea Sena și insula verde a Lebedei, iar în depărtare Parisul, care se întindea la soare. În bisericuța asta predica el; căci, contrast bizar! Rabelais a fost în toate actele vieții lui un credincios; numai în scris era sceptic. Eu cred că acest fenomen se poate explica prin faptul că sufletul lui era mistic, iar spiritul linpede și neîncercător. Credința e o luptă între rațiune și instinct — și pe Rabelais, instinctul îl conducea în viață, iar când seria îl conducea rațiunea. Pace țărâneli lui! Eu nu văd în el numai pe „marele batjocoritor” (the great jester), cum îl numea cancelarul filosof Bacon, ci un spirit blând și generos de o adâncime prăpăstioasă. Numai că Rabelais își ascundea frământările sufletesti în dosul unor accese de veselie teribilă.

Negustori, industriași, meseriași români.

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tabel statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meseriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesați rugămintea să ne comunice cât mai în grabă numele firmei, orașul și strada unde se găsește atelierul sau prăvălia lor.

„TRIBUNA”

ECONOMIE.

Filiala băncii „Furnica”. Duminecă în 6 August n. s'a făcut în mod solemn în comuna Arpaș inf. deschiderea filialei băncii „Furnica” din Arpaș în prezența unui public numărând din Arpaș și comunele din jur. Au fost de față la deschidere membrii direcțiunii, funcționarii și toți bărbanii de încredere (agenți) aleși în comunele vecine. Institutul „Albina” din Sibiu a fost reprezentat prin dnl: *Dr. Liviu Lemény*, avocat, și *Constantin Popp*, contabil revizor.

La orele 12 s'a făcut sfințirea localului prin cântări preoți locali: *Trandafir Dragomir* și *Basiliu Vasu*. Președintele institutului „Furnica” d. *vicar Iacob Macaveiu*, prin o vorbire frumoasă de laudă filiala de deschisă și o predă funcționarilor aleși și le pune la inimă să aibă totdeauna în vedere ajutorarea poporului nostru agricol în orice direcțiune.

A urmat apoi un mic banchet la birtul comunal din Arpaș, unde s'au ținut mai multe toasturi pentru consolidarea noastră economică. Dela banchet s'a trimis o telegramă de aderență dlui *Parvone Cosma*, directorul institutului „Albina” din Sibiu.

Aviz! Pentru orientarea onor. Public din care anunțăm, că „Bistrițiana” a deschis în *Belean* o filială, care se va ocupa cu tot soiul de afaceri de bancă ea și centrala.

Bistrița, August 1911. Direcțiunea institutului de credit și economii „Bistrițiana”. *Valeriu Porușiu*, director executiv.

BIBLIOGRAFII.

Cântece din Bănat, culese de *Damian Izverniceanu* à 16 fil. + 5 fil porto.

Cântece Moldovenești, à 16 fil + 5 fil. porto.

La librăria „Tribunei” se află de vânzare:

Nicolae Mazere profesor în Iași Harta etnografică a Transilvaniei în mărime de 107—97 cm. Bucata costă cor. 4, cu supliment cor. 6.50.

La Librăria „Tribuna” se află de vânzare următoarele albumuri:

Al doilea capitol din contabilitatea dublă. Afaceri de bancă, 8° mare, 70 pag. Cor. 1.

Procent, Promil, Interese și teoria contururilor curente. Ediția a doua, prelucrată și completată, 8° mare, I—IX+160 pag. Cor. 3.

Curs complet de corespondență comercială, cu explicarea termenilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată, 8° mare, I—X+322 pag. Cor. 3.50.

Puncte nouă de vedere la Calcularea Conturilor Curente. Cor. —.60.

A apărut și se găsește de vânzare la Librăria „Tribuna” cu prețul de 50 bani:

«Ce e Tribuna zilelor noastre» de

Octavian Goga.

Cuprinsul broșurii e:

1. Noua hartă și urzitorii ei.
2. Adevărații «proprietari» ai «Tribunei».
3. Un paradox frivol: Tovărășia «Tribuna» — Mangra.
4. Tabu.
5. Rostul scriitorilor în «politică».
6. Două mentalități: Budapesta — București.
7. Prin noi înșine.
8. Adevăruri.
9. Scrisoare deschisă către dl dr. A. Vaida.

La Librăria „Tribunei” să află de vânzare lucruri de la „Reuniunea Femeilor Române”. Bucata Cor. 1 + 10 fileri porto. Recomandat 35 fileri.

La librăria Tribunei se află de vânzare Cuvântări bisericești de *Massilon* episcop de Clermont. Trad. de *I. Genț* protopop gr.-cat. Volumul I costă 5 cor., iar volumul II 3.40 cor.

La comande să se aduagă și cheltuielile de poștă (porto).

Cumpărați frumoasele ilustrate delabalul costumat din Arad bucata costă 24 fil., 1 serie de 12 bucăți Cor 2:50 + 20 fil., recomandat 45 fil. Venitul curat se va folosi pentru edificarea unei școli de fete din Arad. Ilustratele să află de vânzare la următoarele librării: Librăria Tribuna Arad, Librăria Aurora Gherla, Librăria Arhidiecezană Sibiu, Tipografia P. Barițiu Cluj, Librăria Ciurcu Brașov, Librăria Doina Beiuș, Librăria Diecezană Arad, Librăria Diecezană Caransebeș, Librăria W. Krafft Sibiu, Librăria Națională Orăștie, Librăria N. Onișor Năsăud, Prăvălia Românească Cernăuți, Librăria Jer. Preda Făgăraș, Librăria Seminari-ală Blaj, Librăria Szűszman Lazari Beiuș, Librăria Școala Română Suceava, (Bucovina) Librăria I. E. Țieran Oravița și Librăria H. Zeidner Brașov.

In România:

Librăria Leon Alcalay București, Librăria I. Benvenisti Craiova, Librăria Națională București, Librăria Națională Iași, Librăria Națională Ploești, Librăria Nouă București, Librăria Costea Panaitescu Vălenii-de-Munte, Librăria C. Sfetea București, Librăria Socec & Co. București.

Cântece populare românești pentru o voce cu acompaniament de pian de **G. Dima**. Cu text român și german.

1. Mândruliță de demult	1'—
2. Jelui-m'aș și n'am cui	1:30
3. Vai mândruță dragi ne-avem	1'—
4. Hei, rei, măi!	1:30
5. De-ar fi trăznit Dumnezeu	1:80
6. Sub fereastra mândrei mele	1:30
7. O ce veste minunată	1'—
8. Doamne, Isuse Hristoase	1'—
9. Leagăn verde	1'—
10. O inimă întristată	—90
11. Hop, țurcă-furcă!	1'—
12. Ciobanul	1:30

Cântece populare și melodii vechi românești pentru cor mixt de G. Dima. 1 caet (partitura) costă Cor. 2:70, vocile de cor complete Cor. 1, (Sopran, alt, tenor și bass).

Caietul I.

Fântână cu trei isvoară.
Copilă tinerică.
Cucule cu peană sură.

Caietul II.

Ce faci Ioană?
Cucuruz cu frunza'n sus.
Hei leliță din cel sat.

Caietul III.

O ce veste minunată.
Doamne Isuse Hristoase.
Nunta din Cana.

Caietul IV.

Leagăn verde de mătăasă.
Trei păstori.
Astăzi prorociile.

Caietul V.

Nu-i dreptate.
Intre piatra Detunata.
In zădar alerg pământul.

Caietul VI.

Hai în horă.
Plugurile.
Așa am fost ursită.

Caietul VII.

Hora Severinului.
Rămâi sănătoasă.
Sărmană frunză.

Caietul VIII.

Bălcescu murind.
Trăiesc în suferință.
Scumpă, dragă copilă.

Caietul IX.

Mândruliță de demult.
Sub fereastra mândrei mele.
Hei, rei, măi!

Caietul X.

Nu m'ar arde dorul.
Anicka dela moară.]
Căraușul.

(Cântece populare slovacăști).

La Librăria Tribunei să află de vânzare următoarele dicționare:

Sab. Pop. Barcianu. Dicționar român-german. Ed. IV. îndreptată (1910) cu 742 pag. broșat Cor. 6.40, legat în pânză 8.—

Dicționar german-român. Ed. III. cu 1.018 pag. broșat Cor. 8.— legat în pânză 10.—

Teochar Alexi. Dicționar German-Român. Ed. VI. prelucrată și completată cu 747 pagini à Cor. 6:50.

Dicționar portativ român-german cu indicațiunea pronunțării după sistemul fonetic al metodei Toussaint Langenscheidt. (1911) de prof. Dr. Ghiță Pop legat în pânză cu 508 pagini Cor. 2:40,

Ion Ghetie director gimn. Dicționar Român-Maghiar pentru școală și privați à 6.—

Dicționar Maghiar-Român pentru școală și privați (cu 802 pag.) Cor. 10.—

L. E. Sinigaglia profesor public. Dicționar complet Româno-Francez cu 916 pagini Cor. 5. legat în pânză 6.—

Urechiiă. [Dicționar Francais-Roumain] (780 pagini) broșat (Bibl. pentru toți) Cor. 3:90 legat în pânză 5.—

D. Calligari — Valsamachi profesor la liceul «Mihai Viteazul». Dicționar Englez-Român broșat (Bibl. pentru toți) cu 525 pagini 3:30

Dicționar universal al limbei române de Lazăr Șăineanu. Ed. II. cu totul prelucrată și adăugită. Ortografia Academiei Române 990 pagini à Cor. 8.

Silvestru Moldovan și Nicolae Togan. Dicționarul de localități cu populațiune română din Ungaria cu 352 pag. à 5 Cor.

Diverse cărți pentru popor.

Pop. Sădirea viei	2.—
Scrisori de femei	1.—
Esop. Fabule	—60
Maican. Prăsirea și folosire legumelor	—24
Inimioara, adevă florea poezie naționale	—60
Limba florilor, de amor și amicitie leg. fin	1.—
Orații la nunte țărănești	—70
Risipirea Ierusalimului	—70
Aprodul purece	—10
Mihu copilul, cântec dela Bicaz	—10
Negru Vodă și Manole	—10
Opișan, poezie de V. Alecsandri	—10
Roman Grue	—10
Ștefăniță Vodă	—10

REISZ
MIKSA
fabrică de
MOBILE
 în
Oradea-mare-Nagyvárad
Calea Rákoczi-ut No 14.
(Lângă Apolo).

Caut

un candidat de avocat

cu practică bună. Dr A. Morariu, adv.
Elisabetopol (Erzsébetváros).**AVIZ!**

Pe lângă 4 învățăcei cari am în prăvălia mea de modă spețerie și sticlărie mai caut încă **2 învățăcei**. Se recere dela fiecare ca să știe cel puțin 2 limbi. A se adresa lui:

Petru Bârsan
 comerciant Bozovici.

O domnișoară

care a fost contabilă de prăvălie și cunoaște limbile română, maghiară și germană află imediat aplicare în prăvălia mixtă a subscripției. Se dă întreținere completă în familie și salar după merit.

Ioan Cutean
 comerciant, Brad.

Când vocea monotonă a generalului austriac tăcu, Langeron deschise ochii ca un morar care se deșteaptă și șgomotul roții se oprește; el ascultă cuvintele lui Langeron, apoi, ca și cum ar fi spus: „Ah! tot de prostiile astea vă ocupați?” închise ochii la loc și își bătea capul și mai adânc pe piept.

Langeron, ca să-l atingă pe Veyroter în punctul cel mai sensibil, dovedi că Bonaparte, în loc de a aștepta să fie atacat, ar putea foarte bine să ia el însuși ofensiva, ceea ce ar zădărnici cu totul dispozițiunea lui Veyroter. Generalul austriac răspunse la toate aceste observațiuni cu un zâmbet disprețuitor.

— Dacă Bonaparte ar putea să ne atace, ar fi făcând-o chiar azi.

— Și d-ta crezi că forțele sale n'ar fi suficiente? — zise Langeron.

— Eu cred că nu dispune nici de 40.000 oameni! — răspunse generalul austriac.

— În cazul acesta însemnează că Bonaparte aștepta să-l atacăm noi, merge singur la peire, făcu Langeron, căutând un semn de aprobare la vecinul său, generalul Miloradovici; dar generalul acesta se gândea cu totul la altceva.

— Ei, Doamne! zise el, o să vedem noi mâne pe capul de luptă.

Prințul Andrei care aștepta prilejul să-și expue și vederile, se pregătea tocmai să ia cuvântul, când Langeron se deșteptă, tuși cu greutate, și-i privi pe generalii.

— Domnilor, grăi el, dispozițiunea pentru mâne, nu mai bine zis pentru astăzi — căci sunt ceasurile după miezul nopții — nu mai poate fi schimbată. — zise el, căutând acum cu toții, iar noi, vom face toată dăruirea noastră; dar înainte de bătălie nimic nu e mai important decât să tragem... un pui de somn.

GRUBER DEZSŐ
 magazin de pălării și articole
 de modă pentru bărbați.
Cluj-Kolozsvár,
 Colțul străzii Wesselényi și Szép,
 vis-à-vis cu hotelul »Fészle«
 Noutăți în pălării de domni și
 copii, albituri, cravate și toffelul
 de articole.
Prețuri solide!
 Serviciu conștiințios!

FABRICA DE BRÂNZĂ
TRANSILVANIA
 * CLUJ *
 PIATA SZÉCHENYI, (CASA RÉGENI).
 Recomandă fabricatele sale, cali-
 tate bună:
 Brânză săcuiască 1/10 — 1/4 kg. în burduf
 Brânză săcuiască 1—2 kg. în burduf
 Brânză săcuiască 4—10 kg. burd. mare
 Brânză săcuiască 5 kg. în lemn
 Brânză săcuiască 10—15 kg. în lemn
 Caș de Cluj format de țigle, pe
 lângă prețurile cele mai moderate.
 Catalog gratuit.

ANUNȚ.

La proprietarul Ioan Popescu în
 Magyarád se află de vânzare în
 cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
 de Măderat.

Generalii își luară rămas bun dela el și se retra-
 seră; prințul Andrei ieși și el din salon.

LIX.

Rostow își petrecu noaptea cu plutonul său în linia eclerorilor, înainte de detașamentul Bagration. Husarii lui erau postați doi câte doi la distanțe regulate, în vreme ce el se ducea și venea călare, căsnindu-se să învingă somnul care-l copleșea.

Deodată un strigăt îndepărtat îl smulse din toropeală. El deschise ochii înfiorat.

— Unde sunt? A da, în avant-posturi. Cuvintele de trecere sunt „Timon, Olmütz”. Ce păcat că escadronul rămâne mâne în rezervă!

El se scutură pe calul său și vroia să mai facă odată revista plutonului său. Deodată i-se păru că în fața sa se luminează; el vedea o pată albă fără a-și putea da seama dacă era lumina lunei, un efect al zăpezii ori niște case albe. I-se mai păru că pata aceea se mișcă, dar irezistibilul somn al tinereții îl îngreua din ce în ce mai tare; el căzu iar cu capul pe gâtul calului și începu să viseze.

Deodată avu impresia că cineva trăgea în el. El deschise ochii și auzi drept înaintea lui, în direcția Francezilor, strigăte lungi și trăgănite scoase de mii de glasuri la un loc.

Calul său și al husarului de lângă dânsul, ciuliră urechile; în același timp se aprinseră focuri pe tot întinsul liniilor franceze și aceste focuri se măreau din ce în ce. Rostow auzi sunetele cuvintelor franțuzești fără a desluși rostul.

— Ce o fi asta? Tu ce crezi? întrebă Rostow pe husarul de lângă el. Dela dușman să vie strigătele astea?

ANUNȚ.

Un învățător penzionat caută loc ca scriitor în vr'o cancelarie, pe lângă plată modestă. A se adresa lui *Aurel Moodi*, cantor-înv. gr.-cat. *Felménes, u. p. Feltót.*

Se caută

un apotecar român diplomat

care ar fi aplicat a cumpăra respective a lua în arândă pe vre-o 5—6 ani apotecă aranjată modern din o comună frunțasă curat românească din apropierea Aradului. Dacă respectivul e încă necăsătorit are șanse de a se și căsători bine. — Cu prospecte detaliate servește **Iancu Petroviciu** din comuna **Sajtény** (comitatul Csanád).

Birou de informații!!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și
Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministerii și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac toffelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III|19.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o obsoală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public, că la cererea prețurilor curente sau la orice cerere sau cumpărare să se provoace că anunțul firmei la cetit în ziarul Tribuna din Arad

Husarul nu răspunse nimic. Focurile se întindeau din ce în ce mai mult pe linia Francezilor. Rostow nu mai avea poftă de dormit. Strigătele vesele, triumfătoare ale inamicului îl excitau. Acum deosebea limpede rostul cuvintelor: „Vive l'Empereur! Vive l'Empereur!”

— Dar sunt aproape de tot, colo, în dosul riuțelului. spuse el husarului. Acesta scoase un suspin, nu răspunse nici un cuvânt și tuși cu necaz.

În clipa aceea se auziră copitele unui cal și din bruma nopții se desluși un subofiter, ce părea enorm ca un elefant, în mijlocul ceții.

— Vin generalii, Nobleța Voastră, zise el lui Rostow.

Nicolae dete fuga intru intimpinarea generalilor Bagration și Dolgorukoff cari veneau însoțiți de aghiotanții lor, pentru a se informa ce însemna această ciudată aparițiune a focurilor și strigătele din rîndurile inamicului.

Rostow făcu raportul său lui Bagration, și amestecându-se printre aghiotanți, asculta cuvântarea celor doi generali.

— Crede-mă, spunea Dolgorukoff lui Bagration, că nu e decât un șiretlie: Bonaparte a bătut în retragere și a dat poruncă arier-gardei să aprinză focurile și să facă șgomot, ca să ne inducă în eroare.

— Asta e puțin probabil, răspunse Bagration. Aseară i-am văzut pe colină; dacă Bonaparte ar fi bătut în retragere, nu i-aș fi văzut nici acolo. — Domnule ofițer, se adresă el lui Rostow, eclerorii inamicului sunt încă la postul lor?

(Va urma.)

Anunț de căsătorie.

Un învățător definitiv, în etate de 30 ani, dorește a se căsători cu o învățătoare cu diplomă, care se poate funcționa la aceeași școală, în o comună de munte.

Doritoarele să trimită ofertele lor mai detaliate la administrația »Tribunei« în timp de 15 zile, păstrându-se cel mai strict secret.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu

aranjat conform tuturor recerștelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann, (băi de aer, de soare, de abur, de aer cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomac și de intestine etc.

Cură de slăbire și îngrășare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Giesshübl bei Wien

Cu prospecte și cu detaluri stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

In atenția celor ce zidesc case!

TEODOR CIOBAN
ZIDAR DIPLOMAT ȘI ARHITECT
ARAD, Deák Ferenc-u. 20/a.

Cu onoare încunoștințez onor. public, că în bransa arhitectonică execut totfelul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc la cerere. Comande primesc atât din loc cât și din provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stimă:
Teodor Cioban.

M. Schromm
mehanic
Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic

aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta bransă, precum:

mașini de cusut, biciclete,
gramofoane și apaducte,

pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1910.		1911.	
24 Iulie		16 Iulie	23 Iulie
ACTIV			
132 219 889	93 135 389 Rezerva metalică aur	122 592 130	173 472 691
	39 084 500 » trate aur	50 843 000	173 435 130
778 458	Argint și diverse monete		1 024 916
72 403 684	Portofoliu român și străin		82 380 360
	*) Impr. pe ef. publice	8 104 200	93 693 059
30 642 626	» în cont curent	13 282 789	22 827 660
11 999 924	Efectele capitalului social		21 386 980
14 720 535	Efectele fondului de rezervă		11 999 611
3 107 121	» » amort. imob. și mașin. de imprim.		17 756 077
6 001 478	Imobile		4 275 121
713 821	Mobilier și mașini de imprimerie		6 031 720
154 205	Cheltueli de administrațiune		6 031 720
115 647 320	Depozite libere		741 556
31 232 235	Conturi de valori		155 365
58 522 740	Conturi curente.		115 055 777
478 144 036			116 478 927
	PASIV		25 108 226
12 000 000	Capital		24 389 044
28 421 362	Fond de rezervă		69 119 056
4 248 750	Fondul amort. imobil. mobil. și mașin. imprim.		529 948 136
284 564 180	Bilete de bancă în circulațiune		544 869 540
2 341 543	Profit și Pierdere		
293 071	Dobânzi și beneficii diverse		
115 647 320	Depozit de retras		
30 627 810	Conturi diverse, sold		
478 144 036			
	Scomptul 5%		
	*) Dobânda 5 1/2%		

Ministerul de Finanțelor.
Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 57931

19 Iulie 1911.

Publicațiune.

A 17-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 5% amortibilă din 1903, împrumutul de Lei 185,000,000 se va efectua în ziua de 19 August 1 Sept. 1911, la ora 10 dimineața în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în »Monitorul Oficial« Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de Lei 1,106,000 proporțiunea următoare:

39 titluri de câte	5000 Lei	195.000
131 » » » »	2500 »	327.500
337 » » » »	1000 »	337.000
493 » » » »	500 »	246.500

1000 titluri în valoare nominală de Lei 1,106.000

Publicul este rugat a asista la tragere

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
D. Vbrovici.

Ilustrate cu motive românești și cu vederi din România ș. a. se pot căpăta la »Librăria Tribunei«.

! Cancelarie administrativă și birou de informațiuni în Budapesta.

Procur și dau informațiuni în toate afaceri procesuale, extraprocesuale, administrative și comerciale, mijlocesc împrumuturi personale, hipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de terenuri, mașini motoare și alte rechisite economice, finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare stat pentru preoți, învățători, școale și pen cumpărare de izlaze și pășuni; efectuează tot felul de comande comerciale eventual și la bur prompt, pe lângă taxe moderate și anticipa pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,
advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-21.

Iosif Mendel

fabricant de mobile în Alba-Iulia
Gyulafehérvár.

Recomandă în atenția Onoratului public magazinul său bogat asortat

Serviciu prompt, prețuri ieftine, garanță deplină.

Bicicletele de re-
memorial:
CHAMPION
PREMIER

...sie campanilară
...automată (cu frână liberă) se vând pelângă
...de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii,
...nici o ridicare de preț în rate lunare de
12 și 15 cor. precum și

...ărți alcătuitoare pentru biciclete —
...mă interioară și exterioră prima calitate, so-
...lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
...ma circulației mari unde în toată Austro-
...ria trimite și în provincii cu preț foarte redus
...mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.
Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
...gul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

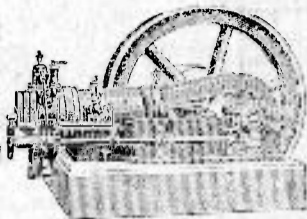
S' a deschis

Arad, Piața Libertății No 18.

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE cu gaz, olei și benzin.

Liferare promptă
Condiții conve-
nabile de piață!
Garanță pe timp
înelungat!

Fabrica de motoare din Drezda
societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fa-
briță de motoare din Germania.
AGENTURA GENERALĂ PENTRU UNGARIA:
GELLÉRT IGNÁCZ és TÁRSA
BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 4
(Alkotmány-utca sarok).

Numai p. fumători

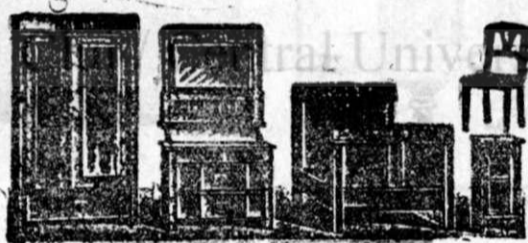
...cari cu considerare țin la sănătatea
...lor dau zilnic câte 1—2 fil. mai mult:
Specialitate de club 120 foite 20 fil.
70 „ 12 „
O cutie de tuburi (100 buc.)
70 fil.

...nă de scutire.
Se capătă pretutindenea.
Cine trimite adresa la
Halász Ferencz, Budapesta
Strada Nefelejts No 4.

...primește două cărți gratis.
...La sfaturile medicale, foitele nu
...sunt imprimate, dar cu toate aceste
...o marcă de scutire și apoi sem-
...nătura fabricantului „MODIANO“.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificii. Are
în depozit aranjamente complete pentru
odăi, lucrare în atelierul propriu în cel
mai modern stil, dela cele mai ieftine până
la cele mai bune, după planuri proprii
sau la comandă. — Pentru lucrările mele
primește garanția cea mai extremă. Mare
asortiment de mobile de alamă și fier,
deasemenia și fotolii.

BRAUN ANTAL

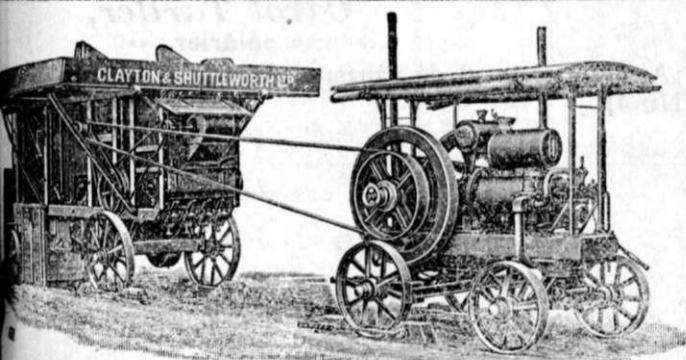
fabricant de instrumente muzicale în
Temesvár. Centr., Strada Prinz Eugen No. 14.
(Casa proprie).

Cel mai mare și
mai ieftin isvor
de cumpărare în
Ungaria de sud

instrumente: de alamă,
lemn, de suflat, cu coarde
și instrumente de bătut
precum și părțile con-
stitutive a acestora. =
Reparările se execută artistic.
Prețuri moderate.
Instrumente vechi se cumpără sau se
schimbă. Export în mic și mare.

Mare depozit
in CLUJ.
Inspekția ingine-
rului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:
Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulumbe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină.
Oleiuri de uns.

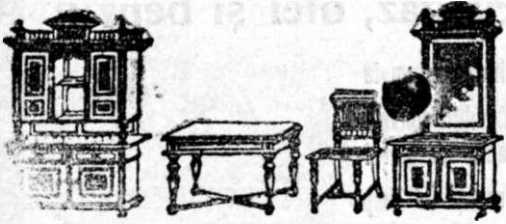
Anteprișă agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztián & Comp.
Cluj (Kolozsvár) Ferenc József-ut No 31.
Telegramadr.: Coloniale Kolozsvár.
Telefon interurban No. 934.

Articole de
specialitate.

Cereți prospecturi.

MAGAZIN DE MOBILE**Joan Réthi**

fimplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școli, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote.

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRICA

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTLE GĂURITE** ventate și prețiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai volăminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi ou ajustare de fer bătut ca și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-ourante ilustrate gratis

Carol G. Sadlerciasornicar
giuva ergin
și optic lu**Bestercze, Str. Spitalului 23.**

(lângă „Hotelul Sahling“).

Mare magazin de:

ciasornice de buzunar

din aur argint și din nickel.

Oroloage de perete, deșteptătoare și cu pendul.

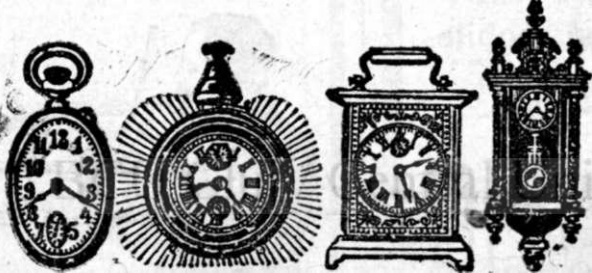
Articli de aur și argint.

Articlii optiei și

ochelari de

— Ratenow. —

Reparările a tot-felul de aril în brânșă aceasta se efectuează cu conștiințiozitate și cu prețuri moderate.

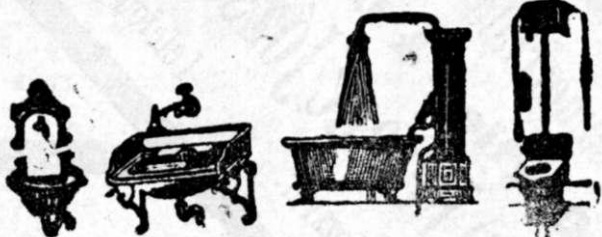
Frații WebeIăcătuși pentru edificii și constructori de apaducte
Timișoara-Fabric, Str. Tăvirda 20

Primim orice lucru, ține de brânșă această și reparaturile an strângerea în fer a zid porți de fer, îngrădă morminte, cămine tute, vetre de fier (herhuri) etc. — Luăm lucrare construirea de ducte precum și tele de casă și ridicarea fulgerelor, pe lângă preț moderat și g atât în loc cât și în vinci.

**Gramofoane și plăci,
Aprinzători original „Imperator“,
lampioane de buzunar**se găsec mai ief-
tin în marele ma-
gazin de fabrică
a lui**Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.****Vânzare și pe rate.**

Cereți gratuit prospectul de prețuri.

Se caută revânzători.

**Apa-
ducte.**

Ceice doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui

Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.

cunoscut atât în Budapesa cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casării și școli. — Specialist în sonda. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rinduială a caselor și pentru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor — noui care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanță de 3 ani. —

P. T.

Prin aceasta Vă încunoștințez, că eu am abzis de a mai fi membru în Societatea primă a fabricii de pălării.

Deci îmi recomand atelierul meu bogat asortat cu toffelul de pălării pe care îl conduc sub firma proprie.

Principiul meu este: bun, solid și cu prețuri remunerate.

Fabricațiune proprie în pălării țărănești.

Cu deosebită stimă:

Carol Tartler,
pălărier.

Atelierul și locul de vânzare: **Strada Pungari-
lor No 11.**

Garanție
deplină.Serviciu
prompt.**Carol Tartler, măestru pălărier**
Bistriță, Strada Pungarilor No 11.

Pentru pălăriile cari sunt provăzute cu chipul: Marca de
scutare, garantez!

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleie.

Ce faceți băieți? — Tata ne-a dat voie! Căci fumăm doar tuburi veritabile Antinicotin firma „JACOBI“ din cutii de lemn

Păziți! Sunt veritabile numai cu inscripția »JACOBI«.

LANER” cremă neunsuroasă.

Un nou produs igienic pentru curățarea și înfrumusețarea feței. — Îndepărtează petele galbene, buzele pricipale de înfierbântare, răsună și alte deficiențe de piele. — Aceasta ziua folosiți mult și cu succes.

„Laner” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la băluri, saloane și de zilnic folosă, acoperă încrețurile și e cu totul nestrucătoasă în culoare roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Laner” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Laner” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Laner” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingivite, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă 160, jumătate sticlă, 80 fileri.

„Laner” esență pentru păr Excelentă pentru îndepărtarea măștii și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Laner” pomadă pentru creșterea părului. 1 te-glă 2 coroane.

„Laner” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet ori roșu părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă să se noteze că părul încărunțit în ce culoare vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„Laner” apă care face părul blond în a vâpsi în timp scurt, în băl, auriu, părul blond, roșu și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

„Laner” și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

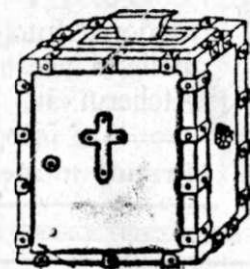
„Laner” înconjura contrafacilor numai „Preparatele Laner” leșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

„Laner” farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Temesvár, Gyárváros Fő-ut 70.

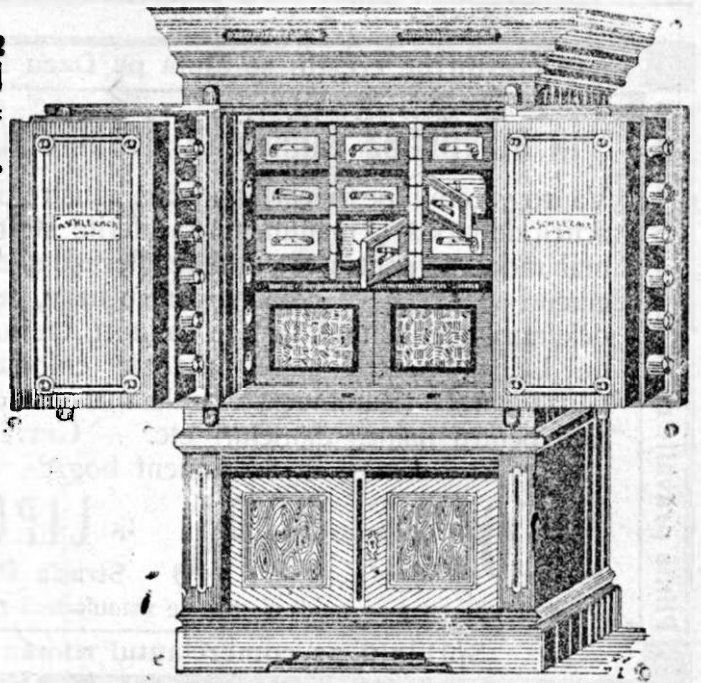
A. SCHLEZACK

fabrică de casse pentru bani și tresoare în Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scutare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimit prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul celșeu bun.

UZINĂ ASORTATĂ CU INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

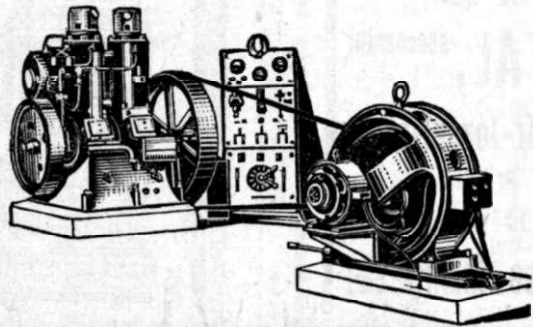
Motoare de olei brut SWIDERSKI

Motoare de München ptu benzină, gaz și gaz condensat.

Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbine.

Anspiciile inginerilor și prelliminarele de spese le pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA” soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice Budapeșt, VI., Gyár-u. 11|L. Telefon 84—64.

Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și meta, aranjată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840.

Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiași e tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericești.

Intemeiat la 1883

Telefon pentru comit. și oraș 498.

Liferantul excel. Sale episcop Deseșewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

În colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungari».

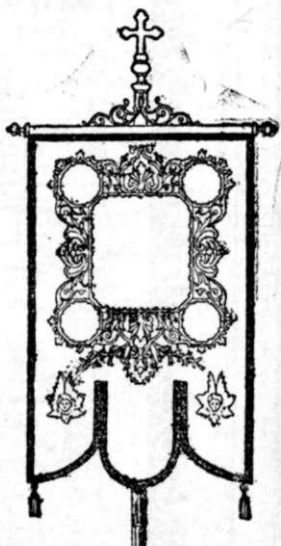
Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevotoare atât a preoțimel cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statuo - sau altfel de adjusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea adjustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Când creștin pe creștin se ajută pe Dzeu împrumută

Prima prăvălie românească în Lipova

In atențiunea stimatei doamne române!

Vă rog, cereți pe o cartă postală mustre din diferite articli de modă și manufactură, diferite stoffe de haine mai moderne pentru costume (englezești și de Zsolna), ciucuri în ori și ce coloare pentru fuste, zefiruri fine, delainuri, grenadinuri, lüstere, satinuri, cretoane, pânză de Leinen pentru haine în toate colorile, șifoane, pânză curată (Rumburger). Cele mai moderne decorații pentru haine, danteluri etc. — Cravate, gulere, cămăși în asortiment bogat.

NICOLAE POPA, * LIPOVA, *
Strada Principală.

Două prăvălii, una de modă și una de manufactură pentru țărani.

Sprrijiniți pe comerciantul român!

Serviciu prompt și prețuri moderate.

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

== Execută toffelul de icoane artistice. ==

Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. **Picturi renumite în oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică. **Fotografierea copiilor** executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul. — Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios. —

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Telefon interurban 557.

Piane, pianine, harmonici și țimbale fabricate moderne asemenea celor mai renumite fabrici străine, liferează și garantează întâia și cea mai veche fabrică de piane din Ungaria de sud

PETROF ANTAL, succesorul

Timișoara—Temesvár—Józsefváros,
Strada Szilágyi Nr 13.

Depozit: Strada Hunyady 16 (casa proprie).

Piane și pianine se închiriază!

Cel mai mare depozit de cuptoare de olane

MICHAIL WAGNER

fabricant de cuptoare și olan,
Besztercze, Ungargasse 12.

Recomandă cuptoare de olane, căminuri, cuptoare pentru bucătărie; fabricație proprie, pelângă prețuri moderate, modele simple până la cele mai complicate în culori variate și moderne.

Toffelul de reparaturi și prefaceri se efectuează cu prețuri convenabile

Comande pentru băi de vană și căptușirea păreților se fac deasemenea din asortimentul depozitului.

Mașini dinamice, motoare de benzin, locomobile de benzin, motoare de gaz, instalațiuni pentru mori, automobile de persoane, automobile de transport.

!! Condiții favorabile !!
Catalog franco și gratuit.

Fabrica de automobile, mașini și mori,
== societate pe acții. ==

Budapesti gép-, -malom- és automobilgyár r.t.

Budapest, VI., Váci-ut 141/r

Fondat în anul 1882.

Telefon No. 688.

BRUCKNER LIPOT

tapețier, decorator și fabrică de mobile în

ARAD,

Andrássy-tér, tér palatul Neumann.

(Lângă cofetăria Matzky).

Recomandă mobilele sale propriu pregătite, solide și de o execuție elegantă. ✽

Pentru camere de dormit dela 190 florini.

NEUSCHLOSZ **Sufragerie** (prinzitor) dela 140 florini.

BUTOR **Garnitură de salon,** dela 95 florini.

Prețuri de cumpărare :: convenabile

Se vind exclusiv **MOBILE** din lemn tare și vestit

== **NEUSCHLOSZ.**

Furnisorul asociației căilor ferate ungare.

Atelier de I-u rang.

